



Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan Directeuren IND
cc DDMB

Van Directeur-Generaal IND

Nummer & Titel WI 2023/9 Pleegkinderenbeleid

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema **B7/3.7 Vc** en **B7/3.7.1 Vc**

Relatie met WI 2022/14

Geldig vanaf 31-08-2023
Geldig tot en met 31-08-2024

Bijlage(n) 1 (Circulaire nr.40 S/2 Ministerie van Justitie en Vrijheden van Marokko)

Disclaimer

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) gebruikt werkinstructies om een breder onderwerp toe te lichten voor medewerkers van de IND ter ondersteuning van hun werkzaamheden en met als doel om het beleid op een correcte en eenduidige wijze uit te voeren. Deze instructies zijn nadrukkelijk géén beleidsregels, maar procedurele instructies en zijn dan ook niet bedoeld als vervanging van de bepalingen in de Vreemdelingencirculaire 2000 of de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een instructie af te wijken.

Inhoudsopgave

Inleiding-Leeswijzer	2
1. Onaanvaardbare toekomst' en inherente afwijkingsbevoegdheid.....	3
2. Het familie criterium in het pleegkinderenbeleid nader toegelicht.....	3
3. Instemming van Marokkaanse kinderrechtster met permanente vestiging van het kafala-kind bij aspirant-pleegouders in Nederland	4

Inleiding-Leeswijzer

Voor je ligt de geactualiseerde werkinstructie over het pleegkinderenbeleid dat ziet op kinderen die in het land van herkomst nog geen deel uitmaakten van het gezin van de aspirant-pleegouders (B7/3.7.1 Vc). Deze werkinstructie vervangt WI 2022/14.

Het pleegkinderenbeleid dat ziet op kinderen die in het land van herkomst feitelijk reeds tot het gezin van de pleegouders (B7/3.7.2) komt in deze werkinstructie niet aan de orde.

Geprobeerd is om de veelheid aan informatie met deze gebundelde werkinstructie op een meer gestructureerde wijze aan te bieden.

Deze werkinstructie is aangepast aan de meeste recente bevindingen met betrekking tot de procedure die gevolgd moet worden door de kafils (vergelijkbaar met pleegoudervoogden) voor het verkrijgen van toestemming van de Marokkaanse autoriteiten om zich met een kafala-kind in Nederland te mogen vestigen. Zie hieronder paragraaf 3 Instemming van Marokkaanse kinderrechter met permanente vestiging van het kafala-kind bij aspirant-pleegouders in Nederland.

De werkinstructie is geen beleidsdocument. Het beoogt handvatten te geven voor het behandelen van pleegkinderenzaken.

Als je van mening bent dat de inherente afwijkingsbevoegdheid (artikel 4:84 Awb) moet worden toegepast ten aanzien de uitleg van het begrip 'onaanvaardbare toekomst' in paragraaf B7/3.7.1.1 Vc (zie paragraaf 1 van deze Werkinstructie) neem dan contact op met de dossierhouder pleegkinderen bij SUA.

Schakelen met SUA is in dit geval van belang, omdat de jurisprudentie van de ABRS hierover van recente datum is en er nog geen duidelijk beeld is verkregen van de gevallen waarin de inherente afwijkingsbevoegdheid zou moeten worden toegepast ten aanzien van de uitleg van het begrip 'onaanvaardbare toekomst' in B7/3.7.1.1 Vc.

1. Onaanvaardbare toekomst' en inherente afwijkingsbevoegdheid

In artikel 3.28 Vb staat:

De verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd kan onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid worden verleend aan de minderjarige vreemdeling:

- a. *die als pleegkind in Nederland wil verblijven in het gezin van één of meer Nederlanders of vreemdelingen met rechtmatig verblijf, als bedoeld in artikel 8a t/m e dan wel I van de Wet; en*
- b. *die naar het oordeel van Onze Minister in het land van herkomst geen aanvaardbare toekomst heeft.*

In B7/3.7.1.1 Vc is over de onaanvaardbare toekomst het volgende opgenomen:
De IND neemt aan dat voor het kind geen aanvaardbare toekomst, als bedoeld in artikel 3.28, eerste lid, aanhef en onder b, Vb is weggelegd in het land van herkomst, als sprake is van zodanige omstandigheden, dat het kind niet of bezwaarlijk door in het land van herkomst wonende naaste bloed- of aanverwanten kan worden verzorgd. (...)
De IND neemt niet aan dat sprake is van een onaanvaardbare toekomst als bedoeld in artikel 3.28, eerste lid, aanhef en onder b, Vb als het kind verblijft bij zijn ouders in minder welvarende omstandigheden, voor zover die omstandigheden ter plaatse als normaal zijn te beschouwen.

Het begrip 'onaanvaardbare toekomst' is opgenomen in 3.28, eerste lid, aanhef en onder b Vc, maar de nadere invulling van dit begrip staat in de vreemdelingencirculaire (B7/3.7.1.1 Vc) en is dus een beleidsregel. Daarvoor geldt, volgens de ABRS in haar uitspraak van 29 september 2020¹, artikel 4.84 van de Awb. Onder bijzondere omstandigheden moet de staatssecretaris met toepassing van artikel 4:84 van de Awb afwijken van het in paragraaf B7/3.7.1 van de Vc 2000 neergelegde beleid. Ook dan moet de uitkomst binnen de vereisten van artikel 3.28 van het Vb 2000 blijven, aldus de ABRS. Verder staat in de uitspraak dat in dit geval waarbij de vreemdeling alleen omstandigheden heeft aangevoerd die de staatssecretaris conform zijn beleid (paragraaf B7/3.7.1 van de Vc 2000) al heeft meegenomen bij de beoordeling of aan dat beleid is voldaan, er geen aanleiding bestaat om gebruik te maken van de inherente afwijkingsbevoegdheid.

Mocht je van mening zijn dat in een individuele zaak aanleiding bestaat om de inherente afwijkingsbevoegdheid toe te passen, neem dan per mail contact op met de dossierhouder pleegkinderen bij SUA.

2. Het familie criterium in het pleegkinderenbeleid nader toegelicht

In artikel B7/3.7.1.2 Vc is onder andere de volgende beleidsregel opgenomen:
In aanvulling op de in artikel 3.28 Vb opgenomen voorwaarden, verleent de IND een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking familie- of gezinslid, als ook wordt voldaan aan alle hierna genoemde voorwaarden:

1. *het buitenlandse pleegkind is een bloed- of aanverwant als bedoeld in artikel 1:3 BW van de referent;*

Ad 1.

De referent moet een grootouder, broer of halfbroer, zuster of halfzuster, schoonzus of zwager, of oom of tante van het pleegkind zijn.

¹ Zie [ECLI:NL:RVS:2020:2298](#) De ABRS heeft hiermee haar eerdere standpunt, zoals o.a. verwoord in haar uitspraak van 23 februari 2009 ([ECLI:NL:RVS:2009:BH5611](#)), dat artikel 4:84 Awb niet geldt verlaten.

De ratio van deze beleidsregel ("het familie criterium") is dat anders de adoptieprocedure, die meer tijd vergt (zie B7/3.6.2 Vc vereisten van de Wobka, zoals beginseltoestemming) dan een verblijfsaanvraag in het kader van het (familie) pleegkinderenbeleid en bovendien kosten met zich meebrengt, gemakkelijk kan worden omzeild. Daarbij komt dat in het kader van het (familie)pleegkinderenbeleid het onaanvaardbaarheids criterium inhoudt dat het kind niet of bezwaarlijk door naaste familieleden in het land van herkomst kan worden opgevoed. Er wordt bij deze kinderen dus niet ook gekeken naar de mogelijkheid van adequate opvang in het land van herkomst (bijvoorbeeld een pleeggezin of een weeshuis), zoals dat bij alleenstaande minderjarige vreemdelingen wel het geval is (zie B8/6.1 Adequate opvang). De reden voor dit verschil is gelegen in het feit dat de referent een in Nederland woonachtig naast familielid is van het pleegkind, waardoor het pleegkind geacht wordt een band te hebben met Nederland.

Als het kind niet voldoet aan bovengenoemd familie criterium, dan moet je je vervolgens afvragen of er aanleiding bestaat om inherent van deze beleidsregel af te wijken. Bij de beoordeling of er aanleiding bestaat de inherente afwijkingsbevoegdheid toe te passen, moet je een belangenafweging maken, waarbij aan het al dan niet aanwezig zijn van adequate opvang in het land van herkomst (bijvoorbeeld een pleeggezin of weeshuis) een bijzonder gewicht moet worden toegekend. Raadpleeg hiervoor onder meer eventuele ambtsberichten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en/of TOELT.

Als je een zaak van een pleegkind hebt ingewilligd met gebruikmaking van de inherente afwijkingsbevoegdheid, dan moet je dit per mail melden bij de dossierhouder pleegkinderen bij SUA.

3. Instemming van Marokkaanse kinderrecht met permanente vestiging van het kafala-kind bij aspirant-pleegouders in Nederland

Kafala is GEEN adoptie maar een rechtsfiguur in het Islamitische familierecht die de bescherming van een kind beoogt door zijn verzorging aan derden over te dragen.

Aanvragen van Marokkaanse kafala-kinderen worden daarom niet getoetst aan het adoptiebeleid maar aan het pleegkinderenbeleid (artikel 3.28 Vb en B7/3.7 Vc, B7/3.7.1 Vc, B7/3.7.1.1 Vc en B7/3.7.1.2 Vc)².

In artikel B7/3.7.1.2 Vc is onder andere de volgende beleidsregel opgenomen:

In aanvulling op de in [artikel 3.28 Vb](#) opgenomen voorwaarden, verleent de IND een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking familie- of gezinslid, als ook wordt voldaan aan alle hierna genoemde voorwaarden: (...)

2.

- a. de ouder(s) of de wettelijke vertegenwoordiger(s) van het kind stemmen in met het verblijf van het kind in het gezin van de aspirant-pleegouders;*
- of*
- b. de autoriteiten in het land van herkomst stemmen in met het verblijf van het kind in het gezin van de aspirant-pleegouders, in het geval dat de ouder(s) of de wettelijke vertegenwoordiger(s) overleden zijn of een onbekende verblijfplaats hebben;(...)*

Ad 2.

Alleen als het recht van het land van herkomst dit vereist, is zowel instemming van de ouder(s) of de wettelijke vertegenwoordiger(s) als instemming van de autoriteiten in het land van herkomst vereist.

² Als sprake is van plaatsing in een pleeggezin of instelling op grond van het Haags Kinderbeschermingsverdrag, dan moet de aanvraag van het Marokkaanse kafala-kind worden getoetst aan paragraaf B8/11 Vc (als het gaat om tijdelijke plaatsing) en aan B9/15 (als het gaat om permanente plaatsing).

Zoals uit het hiernavolgende blijkt, is in zaken van Marokkaanse kafala-kinderen altijd de instemming van de Marokkaanse autoriteiten vereist als wordt beoogd dat het kafala-kind zich permanent bij zijn kafala-ouders in Nederland vestigt.

Op 26 september 2012 heeft de Marokkaanse Minister van Justitie en Vrijheden Circulaire nr.40 S/2 uitgebracht over verlaten kinderen en kafala. (Zie bijlage 1).

In de zomer van 2013 heeft een gesprek plaatsgevonden met een magistraat (vertegenwoordiger van de Marokkaanse ambassade) in Nederland over de wijze waarop in Marokko gevolg wordt gegeven aan de Circulaire van de Marokkaanse minister van Justitie en Vrijheden van 26 september 2012.

Gebleken is dat voor de Marokkaanse autoriteiten adoptie absoluut niet is toegestaan. In het geval van verlaten kinderen wordt daar de kafala-maatregel toegepast. De rechter in Marokko kan die maatregel alleen opdragen aan kafils (vergelijkbaar met pleegouder-voogden) met de Marokkaanse nationaliteit, die leven volgens de Islamitische traditie en die in de regel ook verblijf houden in Marokko. De kafils worden onderzocht op morele en sociale geschiktheid en door de Marokkaanse kinderrechter moet toezicht kunnen worden gehouden op de opvoeding van het kind, waarbij de mogelijkheid moet bestaan om de kafala-uitspraak in te kunnen trekken ingeval van overtreding of niet naleven van de verplichtingen door de kafil. Volgens de magistraat van de Marokkaanse ambassade bestaat ook voor mensen met de Marokkaanse nationaliteit die in het buitenland wonen de mogelijkheid om een in Marokko verlaten kind in het gezin op te nemen. In dat geval verzoekt de rechter in Marokko via de consul in Nederland om een geschiktheidsonderzoek. Verzoeken van mensen met een andere dan de Marokkaanse nationaliteit of van koppels, waarvan de één een Marokkaanse achtergrond en de andere een Nederlandse achtergrond heeft, worden vrijwel allemaal afgewezen.

Verder is gebleken dat de Marokkaanse wetgeving inzake kafala de permanente vestiging van de kafils met het kafala-kind buiten Marokko zonder toestemming van de Marokkaanse kinderrechter verbiedt. Uit nader ingewonnen informatie door TOELT is gebleken dat kafala-procedure geheel los staat van de procedure voor het verkrijgen van toestemming om zich met het kafala-kind te mogen vestigen in het buitenland (bijv. Nederland). Dit zijn twee gescheiden procedures.

Je kunt er dus niet vanuit gaan dat als in de kafala-beslissing een woonadres in Nederland vermeld staat, de kinderrechter ook toestemming heeft gegeven dat het kafala-kind met de kafils in Nederland mag gaan wonen. Voor deze toestemming bestaat immers een separate procedure. Wanneer het kafala-kind door de Marokkaanse autoriteiten in het bezit gesteld is van een geldig nationaal paspoort mag je hier evenmin vanuit gaan, omdat het kafala-kind ook om een andere reden het paspoort kan hebben verkregen, namelijk om op vakantie te gaan.

Handelwijze

Verblijfsaanvragen op grond van het (familie)pleegkinderenbeleid van kinderen met een kafala-maatregel moeten conform het staande beleid worden afgedaan (zie: artikel 3.28 Vb en hoofdstuk B7/ 3.7 Vc en B7/3.7.1 Vc, B7/3.7.1.1 Vc en B7/3.7.1.2 Vc).

Gelet op de hierboven genoemde bevindingen ten aanzien van Marokkaanse kafala's, moet de referent behalve de kafala-beslissing van de Marokkaanse kinderrechter ook een apart bewijs van toestemming van de Marokkaanse kinderrechter om zich met het kafala-kind permanent in Nederland te vestigen overleggen. Er kan geen verblijfsvergunning aan het kafala-kind worden verstrekt als deze bewijsstukken niet worden overgelegd.

Uiteraard moet voor een inwilliging van een aanvraag op grond van het (familie)pleegkinderenbeleid, behalve aan het vorenstaande, ook aan alle overige voorwaarden van het pleegkinderenbeleid zijn voldaan.